Ч. [illegible]28 Львів, серэда, дня 17, падолиста 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Цїна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Урядові воєнні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На північний схід від Екурієвзяли ми після завзятої борби висунений вперід французький рів 300 метрів широкости, що лучив ся з нашими становисками.

На решті фронту не було нічого істотного.

На східнім фронті.

Група військ ґенерала Гінденбурґа:

В околиці Сморґонь частинний російський наступ, потерпівши великі втрати розбив ся перед нашими становисками.

Група військ князя Леопольда баварського:

Нічо нового.

Група військ ґенерала Лїнсінґена:

З звязи з продертєм до неприятельської лінії під Підгатями, німецькі і австро-угорські війська заатакували вчера російські становиска на західнім березї Стиру на цілій лінії.

Росіяне зістали відкинені і покинули західний беріг Стиру.

На сербськім фронті.

Погоня за неприятелем тріває дальше. Вчера полонено загалом 8.500 бранців та здобуто 12 армат, з того Болгаре полонили около 7000 людей та здобули 6 армат.

Начальна управа армії

Европейська війна.

Розгром сербської армії.

Кореспондент берлїнської часописі „National Zeitung“ надсилає знад російської границї слідуючі вісти:

Воєнні справоздавці російських дневників доносять з Солуня, що часть реґулярної армії сербської находить ся в передодні розсипки.

В наслідок безнастанного відпирання війська сербські найшлись в критичнім, безвихіднім положенню. Головна часть сербської армії підприняла тепер відворот на послїдну оборонну лінію, котра йде від Нового Базару до Пріштіни. Тільки мала часть подаючої ся взад сербської армії має до розпорядимости досить догідну дорогу через долину Ібару; инші ґрупи сербських військ мусять подаватись через гірські бездорожа, або вузкі, небезпечні гірські доріжки.

В військових сербських кругах числять ся з тим, що той відворот оплатить ся втратою артилерії, воєнного матеріялу і тренів. Позаяк відворот замкнених військових формацій в глибину гір є майже неможливий — проте численні полки розвязали ся.

Жовнїрі тих полків зобовязали ся провадити в горах малими відділами підїдову борбу аж до кінця. Трудности при заосмотрюванню в живність сербської армії зростають з кождим днем, так дуже, що розлад сербської армії стаєть ся щораз більший. Півколесо союзних військ, що окрилює сербську армію, творить тепер одностайну лінію, — і з дня на день той лук затїснюєть ся щораз більше. Коли безпроволочно не прийде підмога потрійного порозуміння, то конець Сербії є вже дуже близький.

В військових сербських кругах панує зневіра а заразом обуреннє на Росію, Італію, Анґлію і Францію. Помочи сподіють ся тільки від сторони Вардару. Манять ся надією, що анґлійсько-французькі війська розпічнуть сильний наступ на крило болгарської армії, хоть та поміч є дуже ілюзорична. Праве крило подаючої ся взад сербської армії опираєть ся о Прістіну, та вже загрожують йому сильно Болгаре, котрі в тому напрямі йдуть від сторони Іскібу.

Анґлійська воєнна рада.

ЛЬОНДОН (Ткб.) „Таймс“ витаючи утворення воєнної комісії в міністерстві пише: квестія воєнної ради союзників на разї допровадила до практичної умови Анґлії і Франції. Аскіт сподієть ся, що також Росія і Італія возьмуть участь в воєнній раді.

Російський голос про армію Архикнязя Евгена.

ВІДЕНЬ. Віденська „Reichspost“ доносить з Берна під датою 13 с. м.: Військовий кореспондент московського „Русского Слова“ полковник Михайловский констатує, що Італїйцї вже покинули свою надію на військовий прохід до Австро-Угорщини. Він пише: Хоробрі війська Архикнязя Евгена не можуть побити Італїйцї, хоть би мали в двоє більше війська.

Вибори до грецького парляменту.

АТЕНИ. (Ткб.). Вибори до парляменту відбудуть ся 19 грудня с. р. Новий парлямент зберетъ ся 24 січня 1916.

Великі обовязки Кіченера.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Підчас дискусії над фінансовими справами в палаті льордів Мідльедон заявив, що загал має повне довіре до Кіченера. Бесїдник критикував відтак систем, після якого Кіченер мусить робити за 10 людей. Він був воєнним секретаром, ґенеральним інспектором, головнокомандуючим в Анґлії, шефом ґенерального штабу, кермував справою виробу амуніції, проводив фінансовій комісії воєнного уряду та відбував многі конференції з французькими властями. — Инші бесїдники вказували на непорадність при виробі амуніції.

Косове поле.

Від Дріни, Сави та Дунаю розлились союзні війська на землях давних сербських царів. Поступаючи вперід, поконуючи всї труди та завзятий опір сербських військ дійшли вони в саме серце Сербії, — в урожайну долину Моравп, — шпихлїр сербського народа. Рівночасно болгарські війська ґен. Боядєва нестримно посуваючись вперід, зайняли на півдні кітловину Тетови та Ґіляну, в наслїдок чого сербська армія попалась в кліщі союзних та болгарських військ. Хоть терен гірський, мимо сього похід відбуваєть ся дальше успішно, а уступаючі Серби стративши ініціятиву громадять ся в околицях Сєніци, Нового Базару, Митровиці, Прістіни. Се — косове поле, зрошене обильно прадідною кровю сербського народу, засїяне могилами, — оповите споминами славної минувшини. Тут у перве сербський народ змірив ся в бою зі своїм сусїдом — Турками. 15. липня 1389 р. знаменито уоружені війська Султана Мурата І. стрінулись з першими сербськими стежами. Розгорілась завзята борба. Серби послугуючись головно кіннотою доказували чудес. Султан видячи завзяттє свого противника, уникав рішаючої борби зблизька, натомість розпочав звідусіль окружати сербські відділи. — Серби уляглп в бою, їх цар Лазар, що й досї жиє в устах сербського народа, оповитий леґендами, дістав ся в турецький полон. Та судьба не дала й його противникови, Султанови Муратови І. тїшитись плодами своєї побіди. За славу турецького оружя заплатив султан своєю кровю, життєм. Поляг він на косовім полї, — а його тлїнні останки спочивають до нинї в околиці Бабину.

В два столїття пізнїйше, в р, 1448. угорський палятин Іван Гуніяді зібравши добровольців, в тім много Нїмців і Чехів пішов походом на Туреччину. Стрінув ся він з султанським військом на Косовім полї. Гуніяді йдучи за порадою Гуситів рішив ся звести бій в чотирокутнику, обставленім возами. Та не видержали добровольці напору турецьких військ, — боронений чотирокутник впав від арматнїх куль Турків, що тимсамим поширили своє пановання на Боснїю, та на Альбанію.

В р. 1689. цїсар Леопольд заняв Новий Базар, Прінотіну. Кацаніку, та заткнув там небідні прапори Габсбурґів.

І коли нинї окружляючий рух союзних та болгарських військ замкнув сербську армію на розлогих полях Косового поля, — відживають мимохіть ті всї спомини, коли сербський народ боронив своєї народньої незалежности, та проливав по геройськи свою кров за святу справу.

Про славу давних Сербів виспівала душа народу прекрасні думи. Є між ними й дума про Косове поле. З наших письменників написав про Сербів чудову поему Юрій Федькович п. з. „Празник у Такові“. Змінили ся часи — а з ними й роль сербського народу.

Нинї боронить він не своєї независимости, на яку ніхто не засїдав ся, тільки боронить справу великосербських заговірників І коли попереднім невдачам Сербів на Косовому полї могло товаришити загальне співчуттє, нинї

культурний світ прийме холоднокровно вістку про розгром сербської армії, який по всякій імовірности мати-ме місце на історичному Косовому полі.

Політика Греції.

Партія Веніцельоса зробила своє. Кабінет Заїміса супроти дуже малої парляментарної більшости по правительственній стороні, уважав за відповідне уступити, а король Константин повірив керму держави Скулюдісови. Хоть правительственна партія позискала 29 нових членів, які перейшли до неї з партії Веніцельоса, мимо сього Скулюдіс, боячись, щоб його не стрінула доля його попередника в уряді, уважав за відповідне радше парляментови зовсім не представитись. Що більше, щоб вже раз остаточно покінчити з франкофільською партією Веніцельоса, правительство вважало за невідповідне навіть відрочувати парлямент; королівський декрет, який оногді появив ся, розвязав його, а нові вибори до грецького парляменту заповіджені є на 19. грудня.

Факт розвязання грецького парляменту є під сю пору дуже симптоматичний.

Правительство прийшло до переконання, що буде й на будуче вязане сильною партією Веніцельоса. Тепер в наслідок розвязання парляменту вже має свобідну руку, та поведе державні інтереси так, як сього вимагає добро держави.

Без сумніву, із всіх балканських держав найбільшу відпорну силу проти почвірного порозуміння оказала Греція, коли зважить ся її топографічне положеннє, та що головно Франція і Англія старались всїми силами, просьбами і грізьбами перетягнути її на свою сторону. Та король Константин ані на хвилю не захитав ся на своїй дорозі. На віщо придались тайні уклади Веніцельоса з почвірним порозумінням, не принесли також найменшого успіху платні агенти Англії і Франції, що розпустили свої сїти по цілій Греції. Король остав при своїй раз повзятій постанові вірний і хоть не мае ані більшости в парляменті, ані не міг певно числити на цілу опінію грецького народу, котра була б по його стороні, отряс ся з під впливу Веніцельоса, який вів грецьку політику на власну руку.

Почвірне порозуміннє починає бути з політики нового грецького кабінету щораз більше невдоволене. Не вірить воно вже нині навіть заявам грецьких послів при італійськім дворі та в Парижи, що Греція заховає супроти него жичливу невтральність. Преса почвірного порозуміння підносить знаменний факт, що в хвилі, коли грецьке правительство заявляє свою невтральність, відповідальні чинники Греції застановляють ся вже нині над тим, яке становище мають зайняти в тім случаю, коли сербська та англійсько-французька армія зістане відкинена на грецьку область.

Дипльомати почвірного порозуміння предвиджують, що нинішний грецький кабінет не дозволиб́и знасилувати своєї невтральности дальше, та що найменше розброїв би чужі війська.

Та мимо усїх дотеперішних невдач почвірне порозуміннє веде дальше переговори з Грецією, стараючись позискати її хотьби уділеннєм рештуючої позички.

Та коли вже перебула Греція щасливо марteву крізу, коли отрясла ся нині зпід впливу Веніцельоса, то тим більше тепер, коли парлямент розвязаний, вести буде таку політику, якої вимагає добро та хосен держави.

Нові вибори в другій половині грудня викажуть безсумніву, чи грецький народ отверезив ся та отряс, зпід англійсько-французьких впливів. Новий парлямент у свойому складі буде мірилом животних сил грецького народа. Якийби впрочім й не був склад нового народнього представительства, грецький король що стількy вже посвятив енергії та праці в хосен свойого краю, — не уступить, та попровадить грецький народ в кращу будучність, вільну та свобідну від народних запроданців.

ЯКИМ КРІП.

„Освободительная война“.

Конець серпня 1914. Буря наближалась. Чимраз голоснїйше стало чути зловіщий рев гармат; земля дрожала. У селї Г. тревога. Люде снують ся як сонні мари, в їх поглядах малюєть ся німий страх передчимсь страшним близще незнаним.

65-літний старик Тома Б. найзаможнїйший ґазда в Г., що вже давнїще передав був ґаздівство дїтям порядкувати, тепер виправивши двох синів і зятя на війну, остав сам з невістками і донькою. От треба би опять керму в руки взяти. Іде йому на старі літа у такому великому ґаздівстві та порядок давати.... відпочати пора.

У Томи ґаздівство таки величеньке було. Будинки гарні на німецький лад покладені, обійстє опаркане з великою вїздовою брамою, біля обійстя великий сад, а у садї пнів більш триста чудовогарної пасіки, а все у повітних вулиях-дзержонах. Гумно до половини заповнене жовтими стогами щойно з поля звезеного жита і пшениці. Инші роди збіжа стоять у полі, ждуть на свою очередь, та бач... війна... ніхто не спішить ся збирати, бо мовляв Бог зна хто і сим, що зібране пожиткувати-ме.

Стоїть старий Тома у пасіці, наслухує чимраз то голоснїйшого гуркоту гарматних стрілів, глядить німо на свої любі пчолята-робітниці, що незважаючи на хуртовину, безжурно одні з вулиїв порожнє у світ за пожитком летять, другі з поля обвочені солодкою патокою повертають, глядить старий, глядить, а далі гірко гіренько сердечний заплакав... Що там у його бідному мужицькому серці діялось... оден Господь знає.

Село Г. лежить недалеко повітового містечка В. втиснене між двома горбами покритими густим молодим лїсом. Ціле село так і купаєть ся в зелених садах, і так до лїса прилїпило ея, в одно з лїсом знялось, що глядиш і бачиш оден ліс, а там близше приглянувшись і село побачиш.

Завдяки сьому, що в Г. не мешкав маршалок повітовий, анї двора там нема, нема до села доїзду, чи пак в дійсности дорога є, але польська, і така вже штудерна, що лиш одні Г..ці вміли нею їздити. Посторонньому чоловікови небезпечно було тамтуди пускати ся, впрочім і не було потреби, бо польська дорога в Г. кінчила ся.

Г..ці нераз було на сю дорогу нарікали, „видзял“ і маршалків проклинали, що дбають лиш про дороги що до маршалківських резиденцій ведуть: тепер невдячні наглядно переконались, що не направляючи дороги, пани мали на оці виключно добро мещанців села Г., бо мовляв, такою дорогою ніякий дїдько в село не дістанеть ся, не то вже якийсь там Москаль. Тимто Г...ці себе тепер потїшали і панів благословили за те, що заздалегідь так гарненько усьо передвиділи.

Ревіли гармати чимраз то близще, вже й тараханнє машинових крісів стало до села заносити. Довкола горять села, ізза диму і пилу світа божого невидати. Пекло тай годі. Лиш Г...ців хуртовина оминає. Хмара посуваєть ся боками.

— Чей Господь дасть, що омине ся навала нашу тиху оселю, зітхнувши прошепотів півголосом старий Тома.

— Дай то Господоньку милосердний, побожно повторили жінки.

Нараз замовкли гармати. Над селом повіяло душним воздухом, нанесло хмари пилу, з усїх усюдів понеслись гомони наляканих людей. Туча ось ось...

Зловіщу тишину перервав зойк, крик жінок і дїтий в селї.

— Гей хазяїн! єст хазяїн? атварі сукін син! дав ся чути голос з вулиці.

Тома завмер. Довкола його обійстя видимо й невидимо Москалів тьма. Ще й не оглянув ся, а вже виломили браму, розбили в кількох місцях паркан, лїзуть на подвірє в сад, у хату, комору, пивницю, до пасіки, у стодоли, всюди їх повно, що під руки попаде рвуть, беруть, рабують. Баби зчинили крик, плач... обганяють ся як від собак...

— Чаво крічиш дура! Ми єя освобождать прішлї, а вона крічить! ерунда! успокоює бабів грубий москалище, таскаючи з комори по-лоть солонини.

— Грєшка, падї сюда, здєс єст мед! чути голос з пасіки.

ОРЕСТ ЛЕВИЦЬКИЙ. 4)

Сват.

Історичне оповіданнє з волинського життя XVII століття.

(Дальше).

Мабуть, таки дядина правду каже, бо вона-ж і сама добра католичка, хоч породою Русинка, з схизматицької сімї. От і пан Костантин теж Русин, але се мало обходить Ганнусю: вона добре вміє розмовляти по українськи, трохи не краще, ніж по п льски і любить усякі українські звичаї; не дарма-ж кажуть, що мати в неї була Русинка (сама вона ледве її памятає). Ось і зараз, голдаючи маленького Михайлика, вона виспівує йому пісоньку, яку співали й над її колискою:

Ой ти, котку, не ходи,
Спить дитина, не збуди...

Співає — й думає: чи був би радий її жених, коли-б почув, що вона співає українську пісню? Ще-б подумав, може, що се навмисне вона робить, щоб догодити йому; а вона-ж, далебі, не вміє инших пісень, крім українських Не заводити-ж їй над колискою костельну кантичку, яких тільки й навчили її у кляшторі.

Ганнуся так замислилась, що й не вчувала, про що розмовляли дядько з дядиною. Аж ось її болїсно вразив надзвичайно скорботний голос, яким дядина промовила до мужа:

— Ти добре зробив, милий, що не поїхав до князя воєводи. О, побудь зо мною! Менї так страшно без тебе!

— Хай криють тебе Ісус і Марія! — скрикнув стрівожений пан Станїшевський. — Чого-ж ти лякаєш ся, моя ластівко?

— Не знаю. Менї приснив ся страшний сон. Снилось, либонь ми справляли Ганнусине весілля, і в домі у нас було багато гостей. Ти вийшов у світлицю, щоб поблагословити молодих. Я йду за тобою... А се враз де не взяв ся товстелезний чорний ведмідь з роззявленою пащою і кидаєть ся до тебе. Я хочу крикнути — й не можу. Хватаю тебе за руку... А тут разом світлицю заливає кров, ціле море крови, і я захлюбуюсь в їй і тону разом з тобою... О, милий! я й тепер тремчу, немов все ще бачу страшну пащу звіря! — І бідна пані з плачем припала до грудей мужа.

Пан Станїшевський примітно поблід: його теж з самого ранку нудила якась безпричинна нудьга, через яку він власне й зостав ся дома, а не поїхав, як було умовлено, до князя Сангушка. Страшний сон жінчин здавав ся йому лихим віщуваннєм, і холодне почуттє страху кригою пронизало йому серце. Але він напрудив всю силу своєї мужности і, засміявшись мало натуральним сміхом, наче б то спокійним голосом одповів жінцї:

— Заспокой ся, моя люба! В твойому снї я бачу для себе добру перестерогу, якою охоче й скористуюсь. Бачиш, я думав сьогодня їхати на полюваннє. Менї сказано, що в нашім лїсї знайшли ведмежу лежу. Чого доброго, я міг би там наразитись на якесь небезпечепство, від якого милосердний Бог й перестерігає мене через твій сон. Не бій ся-ж, моя кохана, я зроблю так, щоб він не справдив ся — зостанусь дома. Сподіваюсь, що біля тебе менї не чекає ніяка небезпека...

— Так, так, мій любий! зостань ся зо мною. І знаєш, що: я візьму тебе от так за руку і цїлий день не відпущу від себе нї на ступінь, — сміючись скрізь сльози, мовила трохи заспокоєна пані Гальшка.

— Роби зо мною, що хочеш. Під захистом твоєї любови я почуваю себе більш безпечним, ніж за мурами королївського замку, — з усміхою закінчив сю розмову пан Станїшевський, цїлуючи жінку.

— А знаєш, моє серденько, що я думаю? — почав він знову, видимо — щоб перевести розмову на иншу, більш радісну тему. — Коли Господь милосердний ущасливить нас третьою дитиною, то, як то буде дївчинка, я хочу назвати її Гальшкою. Ти згідна на те, моя дружино люба?

— Гаразд, мій коханий, тільки я більш бажала б, щоб то був хлопчик і щоб звав ся він Петрусем.

Інтімна розмова щасливих подругів була перервана приходом пахолка з оповісткою, що до двору вїзжає якийсь ксьондз верхи в супроводі чотирьох слуг.

— От уже правда, що не в пору гість гірше татарина! — промовив з досадою Петро Станїшевський. — Нічого робити, треба йти вітати несподїваного гостя! Не турбуй ся ж, мій друже! — додав він з усмілкою, помітивши на лицї Гальшки вираз трівоги: — я-ж певний, що між ведмедьом і слугою вівтаря Божого немає нічого спільного.

(Далї буде).

Почувши про мід, Москалі шнурком потягли у пасіку. Розтаборились поміж рядами уставлені вулиї, позвертали стоячі пні на землю, добули „шашки“ і давай до меду добирати ся.

Зашуміло в попеневертаних пнях. заворушилась божа мушка, роєм рушила до затвору „контратаком“ московський наступ на пасіку відпирати. Та бач затвір щільно до землї прилягає. Пчола иншої дороги шукає, бурить ся, шум змагає ся.

Москаль підважив „шашкою“ задну стіну дзержона, дошка відскочила... цілий рій рушув отвором і як плахта окрив напасника.

Нелюдський рев роздав ся з пасіки. Пчоли виринули з усїх пнів, хмарою вдарили на Москалів. Пхають ся, лїзуть в очи, ніс, уста (Москалї звичайно все мають роззявлену пику) в волосє, за ковнїр, пазуху, рукави, тнуть, кусають, що крий Божа Мати. Москалї ревуть наче божевільні, кидають собою, махають руками. фикають ногами, „шашками“ рубають улиї,.. Пчола подражнена ще більше, ще завзятійше кусає не кого попаде. „Чудо-богатирі“ видячи, що нїмині не дадуть ради, кидають шашки, кріси, підняли руки в гору... хотять піддати ся, йти в „плен“...

Старий Тома завчасу сховав ся був на під стайнї, і звідтам щілиною дививсь на сю нову „освободительную войну.“ Він не знав чи йому сьміяти ся, чи плакати над знищеною пасїкою.

Згодом зацарила тишина у селї, переривана ряди годи стонаму покусаних пчолами Москалів, що попухлі як колоди лежали по під деревами. Старший Тома зійшовши з „висоти“ оглядав побоєвища і муркотав до себе вдоволений: Славно списала ся моя мушка, нема що казати.

В падолисті 1915.

З жовнярських віршів.

(Полон Степанівної.)

Скотило ся сонце в гори. звізди визирають;
Ідуть стрільці у курінях тай сумно співають.

І згадали у тій пісні Богдана Трясила —
Гей чогож їм така туга душі оповила?

На переді іде сотник — чогось сумовитий.,
А з за гори глянув місяць хмарою сповитий.

Кинув лучі невеселі освітив їм бори,
Спускають ся стрільці з гори в лїсовецькі доли.

Межи ними старший четар — іде Степанівна
У промінню срібнім мріє її постать рівна.

Загреміло між лїсами кулї засвистали,
Наші стрільцї стріляючи окопів допали.

А із сходу понад гори сумний вітер дує,
Невеселу стрільцям вістку в окопах віщує,..

Тут надходить через провал вся ворожа сила,
Що хмарою дощевою окопи залила.

Пустили ся на баґнети позір давай строго,
Стрільців „повчок невеличок“ а ворогів много...

Тут москалів іде сила, шабля гнеть ся в бою
Боронить ся Степанівна в останнє пальбою...

І падає як той колос підтятий косою
І дісталась Степанівна в московську неволю...

НОВИНКИ.

— **Намісництво у Львов**. Після вістей; що наспіли з Відня, Галицьке Намісництво має невідклично вернути з Бялої до Львова дня 3 грудня. З тим вяжеть ся надія, що й Видїл краєвий зачне небавком урядувати у Львові.

— **Нещаслива пригода.** лучила ся в сїмі нашого земляка п. Адама Бачинського мійського ветеринара. Діти його найшли головку ручного ґраната, котра в часї забави розірвалась вбиваючи на смерть 7 лїтнього сина та ранячи також сестрінка п. Бачинського.

— **Відкриттє польського унїверситету та політехнїки в Варшаві**. Дня 15. с. м. відбуло ся торжественне відкриттє польського унїверситету та політехнїки в Варшаві. Після богослуження в присутности гостей отворив ґен.-губернатор Безелер унїверситет і політехнїку. На сьому торжестві промовляв ректор унїверситету д-р Брудзїнський та ректор політехніки Страшевич.

— **Плеканнє турецької мови в Німеччинї**. Щоб підготовити відповідно промисловців та торговельний світ до торговлї, яка Нїмеччинї отвирає ся через Константинопіль на далекий схід, нїмецькі власти звернули бачну увагу на научуваннє турецької мови в висших торговельних школах, в кольоніяльному інститутї, в Орієнтальнім Семинари. Зорґанїзовано також осібні курси турецької мови в промислових та торговельних товариствах.

— **Нїмецько-російська часопись в Пинську.** Нїмецькі часописї доносять, що в Пинську почала виходити часопись п. з. „Pinsker Zeitung“ що звідомлення та звіти подає в нїмецькій і російській мові.

— **Економічне значіннє Болгарії для осереднїх держав**. Оноді доносили ми, що в Софії перебувають представники Німеччини, щоб навязати з Болгарією торговельні зносини, Найновійші телєґрами з Софії доносять, що переговори ведені при співучасти представника Австрії вже покінчились успішно: Болгарське правительство зобовязалось доставляти для осереднїх держав средства поживи. Наразі закуплено велику скількість кукурудзи, 50 проц. висше від цїни в нормальних часах. Берлїнське споживне товариство робить заходи, щоб закупити цїлу сегорічну продукцію болгарського збіжа.

— **Коли і хто кому виповів війну**.

28.	червня	1914	Австро-Угорщина	Сербії.
1.	серпня	„	Німеччина	Росії.
3.	„	„	„	Франції.
3.	„	„	„	Бельґії.
4.	„	„	Анґлія	Німеччинї
5.	„	„	Австро-Угорщина	Росії.
6.	„	„	Сербія	Німеччинї.
11.	„	„	Чорногора	А.-Угорщинї.
11.	„	„		Німеччинї.
11.	„	„	Франція	А.-Угорщинї.
13.	„	„	Анґлія	А.-Угорщинї.
23.	„	„	Японія	Німеччинї.
25.	„	„	Австро-Угорщина	Японії.
28.	„	„	„	Бельґії.
2.	листоп.	„	Росія	Туреччинї.
5.	„	„	Франція	„
7.	„	„	Больґія	„
7.	„	„	Сербія	„
24.	мая	1915	Італїя	А.-Угорщинї.
21.	серпня	„	„	Туреччинї.
14.	жовтня	„	Белгарія	Сербії.
15.	„	„	Анґлія	Болгарії.
16.	„	„	Франція	„
19.	„	„	Італїя	„
19.	„	„	Росія	„

— **Король Микита користає з положення.** Румунські часописї доносять, що Чорногора за згодою держав почвірного порозуміння одержала від Франції зачет в квоті $1\frac{1}{2}$ міл. франків. Микита жадав спершу $2\frac{1}{2}$ міл. фр. і від уділення сеї позички узалежнив дальшу акцію Чорногори.

— **Цікавий обяв летарґу**, В одній з пруських місцевостей 14лїтний хлопець повернувши з тяжкої щоденної працї, прийшов домів і напив ся студенної води, та сїв, щоб відпочати. Коли по якімсь часї прийшла мати закликати до вечері, з жахом пересвідчилась, що хлопець неживий. В послїдню ніч перед похороном, коли знеможена мати лягла спати, померший її син встав з трумни та прийшов до матери просячи її їсти. Хлопець попав на 48 годин в летарґ, в цїлковиту несвідомість, не міг собі нїчо пригадати, що з ним дїялось.

— **Вражіння раненого.** Інтересний причинок до психольоґії ранених подає оден російський офіцер з поля битви в одній берлїнській часописї: Нечайно дізнав я вражіння, начеб дістав тяжкий удар молотом в плечі. Удар кинув мене на землю, однак болю не відчував я нїякого. І питав ся я здивований сам себе, що властиво зі мною стало ся. Менї вилавало ся, начеб я на плечах нїс тяжкий тягар. Старав ся я піднести: та дармі були мої зусилля. Я почув легкий біль, та лежав дальше. Біль кріпшав, мої плечі — здавалось менї — горять. Я не рухав ся, та чекав, що буде дальше. Свист ґранатів та шрапнелів міцнів. Менї вдалось підсунути під голову торнїстру. Я відчував ляк: що станеть ся зі мною, як вцїлить мене ґранат? Вкінци спроміг ся я піднести голову; ґранати падали довкруги мене. Случайно поглянув я на мої руки: вони були окровавлені, так само й груди та рамена. „Я ранений“, подумав я — „не можу вже дальше йти“. І відтак зовсїм вже супокійно я лежав. Так пролежав я безсвідомо яких 10 мінут, без найменших вражінь. А відтак, як біль почав менї щораз більше докучати, встав я поволї, та волїк ся аж доти, доки мене не полонено.

— **Новий надпрокуратор петербургського синода.** Berl. Tageblatt подає вістку, що надпрокуратором синода став Волжин, родом з Поділя сердечний друг Вол. Одобринського і Евлогія, що довгі роки був їх помічником у пропаґандї православія на східних окраїнах Росії.

— **Нїмецькі професори на унїверситетї в Константинополї.** З Константинополя доносять, що 9. с. м. розпочали нїмецькі професори виклади на турецькому унїверситетї.. Проф. Норд виголосив перший виклад по турецьки про европейське горожанське право,

— **Француські проститутки як вдови**. Найповажнїйші француські часописї, як „Echo de Paris“ і инші одноголосно запротестували проти сього, що всї проститутки носять жалобу, так, що в Парижі говорить ся загально про „воєнні вдови.“

— **Нова російська шпіонська централя**. „Vossische Zeitung“ доносить, що Москалї хотять утворити в Ґіурґлієві напроти Рустуку конзулят. Є се дуже знаменний факт, бо ся місцевість зовсїм не надаєть ся на конзулярне діловодство. Тут розходить ся в першій мірі о утвореннє нової шпіонської централї на румунсько-російськім пограничу.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 17. падолиста 1915.

Нинї: 17. с. м. гр.-кат. Іоаникія, римо-кат. Сальомеї.

Завтра: 18. падолиста, гр.-кат. Муч. Галактіона, римо кат. Оттона оп.

○ Дирекція „Руської Щадницї в Перемишлї“ подає до відома, що урядує як передтим — в тім самім льокали і в тих самих урядових годинах. Від вкладок платить $4\frac{1}{2}\%$, а рентовий податок оплачує з власних фондів.

○ Надзвичайні Загальні Збори муз. тов. ім. М. Лисенка відбудуть ся дня 4. грудня 1915 о год. 5 по пол. в льокалю при вул. Сикстуській ч. 48 з таким порядком:

1. Вибір Голови в місце пок. проф. В. Шухевича — евентуально доповненнє видїлу;
2. Справа затягнення позички на докінченнє будови власного дому.

○ З Дирекції жін. учит. семинарії У. П. Т. у Львові. На численні запити родичів і учениць відповідає отсею дорогою Дирекція семинарії, що окремого зимового речинця для іспиту зрілости, в лютім чи мартї не буде. Найблищий речинець буде що-йоно в маю або червни 1916 р.

○ Книгарня Наукового Товариства ім Шевченка повідомляє, що не може на разї висилати пачок з книжками, бо почтовий рух здержаний аж до відкликання.

○ Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові задумує видати популярну збірку про Українських Січових Стрільців. В цїли зібрання матеріялу для такої збірки звертаєть ся отсим до нашого загалу з просьбою о надсиланнє творів слїдуючого змісту:

1) Описів битв, у котрих брали участь У. С. С. з докладним поданнєм місцевостей, в котрих битви відбували ся й описом участи поодиноких курінів та сотень У. С. С.

2) Белєтристичних оповідань, опертих на дійсних подіях.

3) Поезій стрілецьких.

З огляду на живість і інтересність такої збірки описи і оповідання не можуть бути більші чим на 8 сторінок друку звичайного формату видань „Просьвіти“.

Приняті до друку працї будуть гоноровані після звичайних норм для виданя Товариства. Непринятих до друку рукописів не звертаєть ся.

Кінець терміну до надсилання працїь день 1. січня 1916 р.

Працї слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просьвіта“, Львів, Ринок ч 10.

○ Зі справ учительства. Дістаємо слїдуюче письмо з прошеннєм о поміщеннє: Львів 14. падолистуа 1915.

Хвальний центральний Комітет для відбудови учительських господарств у Львові. Прилучуючи ся до спільної акції для відбудови учительських господарств, не мали ми ще належної орієнтації в сїй справі: щойно тепер звернено нашу увагу на се, що ми входячи у спілку з „Польським товариством педаґоґічним“ сходимо з дороги, якою ми йшли досї і яку нам витичили ухвали Загальних Зборів і Надзірної Ради Товариства „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“. Тому повідомляємо отсим, що з нинїшним днем виступаєм з „Центрального Комітету для відбудови учительських господарств“. Дирекція тов. „Взаїмна поміч гал. і буков. учителів і учительок у Львові“. Стронський, Мороз, Гайдукевич.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 16. падолиста 1915.

На російськім фронтї.

Нїчо нового.

На сербськім фронтї.

Коло Ґоразди на чорногорській границї стрілянина. На сербськім воєннім теренї погонь за неприятелем наступає всюди вперід. Австро-угорські війська заняли околицю Уваду, Ціґоти, та височину Явора.

Одна нїмецька кольонна ґен. Кевеса, поступаючи по обох боках дороги, що веде з Кралїєва до Нового Базару заняла Усце. Дальше на схід пручі австро-угорські війська перейшли коло Бабіцї дорогу Раска-Курсумлїя, та взяли приступом сербські укріплення на горі Луцак (на схід від Бабіцї), причім полонили залогу зложену з 3 офіцерів і 110 жовнїрів.

Нїмецькі і болгарські дивізії приближають ся від сходу та півночи до узлової точки доріг Курсумлїї.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

КОНКУРС

на принятте сиріт до приюта.

В першій половинї грудня с. р. наміряє підписаний Комітет утворити у Львові приют для сиріт по жертвах війни і в тій цїли оголошує отсим конкурс до вношення подань.

Услівя:

1. Приймати будемо сироти обох полів від скінченого 4-го до 14-го року життя.
2. Доказ сирітства, обставини смерти родичів і маєткові відносини мусять бути потверджені урядом парохіяльним.
3. В поданях треба навести, чи, хто і яку оплату міг би складати за дотичну сироту.
4. Першенство мати муть круглі сироти, яких вихованнєм нема кому з родини занятись.

Подання належить вносити на руки підписаного голови Комітету (Львів, Народна Торговля) до 30. падолиста с. р.

Львів, 15. падолиста 1915.

Український Комітет несення помочи вдовам і сиротам, жертвам війни.

Б. Нагірний, голова — о. В. Лициняк, секретар.

Війна!

Ширять ся пошестні недуги: кір, дифтерія, шкарлятина, дизентерія, тиф черевний і плямистий, віспа звичайна і вітрова, холера азійська і домашня та ин. Як хоронити ся перед ними і як їх поборювати подає докладні вказівки

ПОРАДНИК ГІГЕНІЧНО-ЛІКАРСЬКИЙ

Недуги пошестні

зладив

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ.

Цїна брошурованого примірника 1 К. оправленого в полотно з витисками 1·60 кор., — на рекомендоване порто треба долучити 35 сот. — Замовлення слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просьвіта“ Львів, Ринок ч. 10.

Порядок поїздів.

Час приїзду і відїзду почтових поїздів у Львові важний від 1-го жовтня 1915.

Середно-європейський час:

Зі Львова відходять в напрямі

До Кракова	9·09	рано	почтовий
„ „	10·40	„	особовий
„ „	8·55	вечер	поспішн.
„ „	10·52	в ночи	почтовий
„ Станиславова	9·40	рано	особовий
„ „	4·00	попол.	особовий
„ „	7·15	вечер	поспішн.
„ Стрия	6·39	рано	особовий
„ „	6·20	вечер	особовий
„ Сокаля і Белзця	11·45	рано	почтовий
„ Перемишлян	4·38	попол.	почтовий
„ Яворова	8·40	рано	мішаний
„ Золочова і Бродів	10·20	рано	почтовий
„ Камінки Струм.	9·53	рано	почтовий
„ Самбора	2·16	попол.	почтовий

До Львова приходять в напрямі

З Краков	6·00	рано	особовий
„ „	7·28	рано	почтовий
„ „	6·08	вечер	почтовий
„ „	6·45	вечер	поспішн.
„ Станиславова	5·12	рано	особовий
„ „	9·38	рано	поспішн.
„ „	5·43	попол.	особовий
„ Стрия	8·05	рано	особовий
„ „	4·48	попол.	почтовий
„ Сокаля і Белзця	5·00	попол.	почтовий
„ Перемишлян	11·24	передп.	почтовий
„ Яворова	4·29	попол.	мішаний
„ Золочева і Бродів	2·09	попол.	почтовий
„ Камінки Струм	6·10	вечер.	почтовий
„ Самбора	9·24	вечер	почтовий

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 18.